Baltijas pieeja rīcībai ar plastmasas piesārņojumu aprites ekonomikas kontekstā ”BALTIPLAST"

Projektā **BALTIPLAST** tiks apzināti, pārbaudīti un ieviesti konkrēti risinājumi, kā pārvaldīt un samazināt plastmasas atkritumu plūsmu uz Baltijas jūru, vienlaikus ievērojot aprites ekonomikas principus.

Projekta mērķauditorija ir vietējās valsts iestādes, interešu grupas, MVU, lielie uzņēmumi, NVO, izglītības organizācijas un mājsaimniecības. Galvenie sadarbības partneri ir Valmieras pašvaldība un Daugavpils valstspilsētas pašvaldība. Projektu līdzfinansē INTERREG Baltijas jūras reģiona programmas 2021.-2027. gadam.

Lai sasniegtu plastmasa atkritumu apjomu samazināšanu Baltijas Jūras reģionā, jo īpaši koncentrējoties uz vienreizlietojamās plastmasas samazināšanu, ir izstrādāts konkrētu darbību kopums - mērķtiecīgi risinājumi 4 dažādos līmeņos:

- Stratēģiskie pasākumi
- Mērķtiecīgi pasākumi pašvaldībām, skolām un uzņēmumiem
- Tehniskie un tehnoloģiskie pasākumi
- Baltiplast (ic) diēta mājsaimniecībām

Stratēģiskie pasākumi ir skaidri formulētu politikas dokumentu izstrādāšana, kas parāda katras pašvaldības mērķus, iespējas un vīziju plastmasas atkritumu samazināšanā.

Projekta sākuma fāze esam apņēmušies noskaidrot, kādi ir patērētāju plastmasas lietošanas paradumi, bet pēc iegūto datu analīzes pāriet pie konkrētiem pasākumiem plastmasas atkritumu samazināšanai. Projekta vajadzībām ir izstrādāts speciāls plastmasas uzskaites rīks, kurš jau ticis pielāgots katrai no jomām, kurās to plānojam izmēģināt. Tās ir pašvaldības, skolas, mājsaimniecības un uzņēmumi. Patlaban šajā uzskaites sistēmā vēl veicam pēdējos tulkošanas darbus uz latviešu valodu, lai jau tuvāko mēnešu laikā to nodotu mūsu Latvijas sadarbības partneriem Valmieras pašvaldībai un Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai.

> Tā kā katrā no jomām ir atklājamas iespējas plastmasas samazināšanai, tad šī uzskaites rīka galvenā ideja būtu esošās situācijas audits un datos balstīti lēmumi par tām pozīcijām, kurās plastmasas patēriņu varētu mazināt vai pilnībā aizstāt ar alternatīviem materiāliem.

Septembra beigās Valmierā un Reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas centrā “Daibe” notika atkritumu pārstrādes veicināšanas hakatons “DaibeZero”. Ideju maratona mērķis bija samazināt atkritumu poligonos nonākušo un noglabājamo materiālu daudzumu, pagarinot materiāla dzīves ciklu.

Profesionālu un zinošu mentoru vadībā 11 komandas divu dienu garumā strādāja pie polimēru, tekstila un komposta atkritumu pārstrādes idejām. Piecas no komandām risināja ar plastmasas atkritumu pārstrādi saistītus izaicinājumus. Komandas analizēja produktu tirgus potenciālu, precizēja nepieciešamos resursus un finansiālo ieguldījumu, kā arī izvēlējās veiksmīgākos veidus kā ar savu produktu izglītot sabiedrību par aprites ekonomikas jautājumiem. 10 komandas nonāca līdz ideju prezentācijai pasākuma noslēgumā.

Tā kā projekta Baltiplast ietvaros plānots pārbaudīt un izplatīt tehniskus risinājumus dažādu kategoriju plastmasas atkritumu pārstrādē, tad hakatona dalībniekiem devām iespēju novērtēt jaunas tehnoloģijas trinamiX pielietojuma potenciālu. Šī iekārta palīdz nodrošināt jaunus plastmasas šķirošanas veidus. Komandas iepazinās ar šo risinājumu un deva atgriezenisko saiti par to, kādā no atkritumu pārstrādes posmiem, redz šīs tehnoloģijas veiksmīgāko pielietojumu.

Tallinas Zaļo tehnoloģiju nedēļas ietvaros, laikā no 13. – 17. novembrim piedalījāmies gan Baltiplast projekta partneru sanāksmē, gan starptautiskajā tehnoloģiju pasākumā “NEXPO Tallin” publiskajā diskusijā par izaicinājumiem plastmasas atkritumu apsaimniekošanai Baltijas Jūras reģionā, gan konferencē **“Pārmaiņu virzītājspēks: ilgtspējības veicināšana ar zaļo pārvaldību”.**

Baltiplast projekta komandu veido 18 partneri un piecas asociētās organizācijas no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Zviedrijas un Somijas.

Informāciju sagatavoja: Dace Selga